Asiantuntijalausunto

28.9.2021

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Asia: E 106/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n uudesta vuoteen 2030 ulottuvasta metsästrategiasta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK kiittää saamastaan kuulemiskutsusta ja mahdollisuudesta lausua EU:n metsästrategiasta.

Euroopan unionin komissio julkaisi heinäkuun lopussa uuden vuoteen 2030 ulottuvan metsästrategiansa. Unionin pinta-alasta yli 40 prosenttia on metsiä mutta metsäpinta-ala jakautuu epätasaisesti EU:n sisällä. Metsillä on monia ulottuvuuksia muun muassa ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin, unionin talouteen ja luonnon monimuotoisuuteen. Komissio toteaakin metsästrategian vastaavan erilaisiin ”*haasteisiin ja vapauttamaan metsien potentiaali tulevaisuuttamme varten*”. Strategia pohjautuu Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja EU:n biodiversiteettistrategiaan 2030 painottaen siirtymistä kestävään ja ilmastoneutraaliin talouteen vuoteen 2050 mennessä.

MTK on tukenut edellisiä metsästrategioita niiden ohjatessa komission metsiin liittyvään politiikkaa kokonaisvaltaisen kestävästi. Poliittinen muutos näkyy kuitenkin selkeästi uudessa metsästrategiassa eikä top down -lähestyminen strategiassa huomioi jo aikaansaatuja, hyviä metsänhoidollisia toimia. Uusi strategia ei huomioi kestävyyttä kokonaisvaltaisesti: pääpaino on ekologisessa kestävyydessä jättäen sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyden heitteille. Hyvänä esimerkkinä tästä on aloite, joka kannustaa kolmen miljardin puun istuttamiseen unionin alueelle vuoteen 2030 mennessä. Suomessa metsänomistajat istuttavat vuosittain 150 miljoonaa uutta puunalkua, joten vuoteen 2030 mennessä suomalainen metsänomistaja on istuttanut kolmanneksen aloitteen vaatimista puista. Metsästrategiassa todetaan metsänomistajille tarjottavista taloudellisista kannustimista yleisellä tasolla mutta konkreettisuus puuttuu. MTK katsookin, että kestävyys pitää huomioida kokonaisesti, jotta metsät voivat hyvin ja tuottavat ekologisten hyötyjen lisäksi yhtä arvokkaita sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä.

Komission uusi metsästrategia tarjoaa sekavuudessaan paljon ideoita mutta samalla siitä puuttuu punainen lanka. Yhtä aikaa strategian kanssa kehitellään metsiin vaikuttavia muita aloitteita, kuten kestävän rahoituksen taksonomiaa ja uusiutuvan energian direktiiviä, joissa kaikissa on ristiriitainen näkemys kestävästä metsänhoidosta. Tämän vuoksi MTK painottaakin Forest Europe -metsäministeriprosessin tärkeyttä indikaattorien ja kriteerien luomisessa. Nämä indikaattorit ja kriteerit eivät ole staattisia, niitä voidaan tarvittaessa muuttaa, ja lisäksi EU on itse sitoutunut Forest Europe -prosessiin. Miksi siis EU:lle tarvitaan uusia ja epäselviä metsäindikaattoreita ja -kriteereitä, jotka toteutuessaan lisäävät metsänomistajan mahdollista raportointivelvollisuutta? Lisäksi metsästrategiassa on toimia, joiden oikeudellinen sitovuus ja velvoittavuus vaihtelevat, kuten Lähempänä luontoa -sertifiointijärjestelmä.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

MTK muistuttaa metsäpolitiikan kuuluvan jäsenvaltioille ja toivoo, että sekä kompetenssi- että subsidiariteettikysymykset nostetaan aktiivisesti esille strategian implementoinnissa. MTK haluaa painottaa omistusoikeuksia ja yksityisen omaisuuden suojaa. Unionin metsistä yli puolet on yksityisessä omistuksessa ja tätä ihmisoikeuksiin kuuluvaa perusoikeutta pitää pystyä kunnioittamaan myös unionissa. Strategiassa todetaan useampaan kertaan metsänomistajien olennainen merkitys strategiassa ja sen toimeenpanossa, mutta valitettavasti tuo merkitys on jäänyt vaille konkretiaa. Herääkin kysymys, miten paljon yksityisen omaisuudensuojaa voidaan rajoittaa esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjunnan nojalla? MTK haluaa kiinnittää huomiota siihen, että metsäomistajat ovat heterogeeninen joukko yksityisiä henkilöitä, joita ei voida ohittaa sellaisessa päätöksenteossa, joka koskee heidän yksityistä omaisuuttaan.

Metsästrategian tulee kannustaa aktiiviseen metsien käytön ja kasvun lisäämiseen ja samalla hiilensidontaan. MTK huomauttaakin, että strategia ei huomioi tarpeeksi metsien tarjoamia mahdollisuuksia esimerkiksi ilmaston muutokseen sopeutumisessa.

Lopuksi MTK haluaa kiinnittää huomiota siihen, että metsästrategiassa tuodaan esille erilaisia ohjeistuksia, lakialoitteita ja vapaaehtoisuuksiin perustuvia aloitteita (esimerkiksi Closer to nature -metsänhoidon sertifikaatti sekä unionin oma metsähallinto). Nämä jäävät epäselviksi sekä niiden tarkoituksen ja päämäärän että niiden toimeenpanon osalta.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.

Satu-Marja Tenhiälä
Asiantuntija, kansainväliset metsäasiat